

СИЛА ДУХУ

№ 37 (932)

Видається з вересня 2003 року

12 вересня 2023 року

Доступ пацієнтів до допоміжних засобів реабілітації спрощено

В Україні розбудовується система надання безоплатної і ефективної реабілітаційної допомоги, в центрі якої - людина. Тож кожен пацієнт отримує послугу відповідно до потреби. Без прив'язки до статусу чи наявності групи інвалідності.

Важлива технічна складова відновлення людини - допоміжні засоби реабілітації (далі - ДЗР). Їх наявність забезпечує цілісність і безперервність надання реабілітаційної допомоги. Адже складна та кропітка робота над відновленням функцій людини має починатись якомога раніше. Без зайвої бюрократії, біганини кабінетами лікарів та встановлення інвалідності. ДЗР потрібні як на ранніх етапах, так і під час довготривалої реабілітації. Якщо під час самого процесу відновлення необхідне обладнання надають в реабілітаційних відділеннях, то після виписки - видаватимуть у кабінетах асистивних технологій. Вони забезпечуватимуть можливість взяти базові ДЗР для тимчасового користування за межами медзакладу.

При цьому раніше, якщо людина потребувала ходунків, милиць чи крісла колісного одразу після виписки з реабілітаційного відділення, то отримати їх було практично неможливо. Цю потребу пацієнти закривали самостійно або ж за допомогою волонтерів. Відтепер - необхідними ДЗР забезпечуватимуть в кабінетах асистивних технологій. Рішення про їх видачу прийматимуть мультидисциплінарні реабілітаційні команди. Його фіксуватимуть в індивідуальному реабілітаційному плані та вноситимуть до Електронної системи охорони здоров'я.

Наказ МОЗ «Про затвердження порядку функціонування кабінетів асистивних технологій» передбачає,

що ДЗР видаватимуться в кожному стаціонарному реабілітаційному підрозділі багатопрофільного медзакладу. Водночас медичні заклади, які законтрактовані на надання реабілітаційної допомоги за амбулаторним пакетом НСЗУ, створюватимуть такі кабінети на власний розсуд.

Важливо зазначити, що тимчасові ДЗР - серійного виробництва. Тобто не виготовляються відповідно до індивідуальних антропометричних параметрів. Втім, підбір потрібних типорозмірів забезпечить відповідність потребам пацієнта під час проходження реабілітації. Людина зможе взяти такі засоби додому та повернути їх після користування у найближчий кабінет асистивних технологій, незалежно від того, де такий засіб було видано.

Якщо ж у пацієнта виявлено стійке обмеження повсякденної життєдіяльності, отримати підлаштовані під антропометричні параметри протези чи ортези можна буде після проходження МСЕК та присвоєння відповідного статусу.

*Продовження
на наступній сторінці*

Анонс

2-3 стор.

Соняшник невидимої інвалідності

3-4 стор.

Що таке телемедицина?

4-5 стор.

Ознаки суїцидальної поведінки: про що варто знати, щоб вчасно допомогти

5 стор.

Соціальний проєкт «Емпатія»

6 стор.

«Культура є одним із шляхів інтеграції у суспільство для людей з інвалідністю», - Ростислав Карандєєв

**КОЖЕН ПЕРЕДПЛАТНИК
Є АКТИВНИМ УЧАСНИКОМ
РУХУ ЗА ПРАВА ЛЮДЕЙ
З ІНВАЛІДНІСТЮ**

*Передплата на незалежну
українську газету «Сила духу»
триває протягом всього року!*

Всеукраїнська газета «Сила духу» - друг, порадник та консультант людей з інвалідністю та усіх небайдужих.

На сторінках видання розглядаються питання соціального та юридичного захисту, працевлаштування та освіти, реабілітації та дозвілля людей з інвалідністю. А ще - поради психологів, кухарів, та астрологів.

Будьте з «Силою духу»!

**Читайте нас!
Передплачуйте нас!**

РАЗОМ МИ СИЛА!

Початок на попередній сторінці

ДОВІДКА: під допоміжними засобами реабілітації, зокрема, слід розуміти:

- тростики,
- палиці для ходіння,
- милиці,
- ходунки,
- крісла колісні,
- крісла-туалети,
- ортези тощо.

При цьому всі послуги з реабілітації - безплатні для людей та повністю покриваються НСЗУ в рамках Програми медичних гарантій.

Стаціонарна реабілітаційна послуга за одним напрямом реабілітації має тривати мінімум 14 днів із тривалістю процедур від 3-х годин на день. За двома напрямками та більше - понад 21 день.

Амбулаторна ж реабілітація перед-бачає понад 14 днів інтенсивних занять, що мають тривати понад годину на добу.

Кожен пацієнт, в залежності від важкості травми, може отримати від 2 до 8 реабілітаційних циклів впродовж року.

Прес-служба Міністерства охорони здоров'я України

Відкрито оновлену Дитячу лабораторію сну

Національна дитяча спеціалізована лікарня «Охматдит» МОЗ України оголошує про відкриття оновленої Дитячої лабораторії сну, кабінету «Комплексного нейромоніторингу» відділення інтенсивного виходження глибоко недоношених дітей. Цей напрямок дитячої медицини сну надає унікальні можливості для діагностики та лікування розладів сну та розладів дихання під час фізіологічного сну у дітей.

Дитяча лабораторія сну в лікарні оновлюється з метою забезпечити дітей можливістю сучасної діагностики розладів сну та розладів дихання під час фізіологічного сну. Завдяки необхідному обладнанню та висококваліфікованому медичному персоналу є можливість досліджувати сон у дітей всіх вікових груп (від 0 до 18 років), виявляти порушення сну та снозалежні дихальні розлади, розробляти індивідуальні плани лікування для кожного пацієнта та його подальшого медичного супроводу.

Покази для проведення дослідження: усі види розладів сну, вади розвитку верхніх та нижніх дихальних шляхів, лицьового скелету, нервово-м'язові захворювання, орфанні захворювання, ендокринні захворювання, захворювання опорно-рухового апарату, та інші які супроводжуються розладами дихання під час сну.

Сон є маркером здоров'я дитини, тому розлади сну безумовно несуть за собою погіршення здоров'я та якості життя дитини та сім'ї в цілому.

Золотим стандартом вивчення сну та снозалежних ди-

хальних розладів є полісомнографія. Полісомнографія проводиться за направленням сімейного лікаря або лікаря за профілем патології, за направленням поліклініки НДСЛ «Охматдит» та структурних підрозділів стаціонару Охматдиту.

Дослідження проводиться на базі відділення інтенсивного виходження глибоко недоношених дітей НДСЛ «Охматдит» МОЗ України, за адресою: **м.Київ, вул. Чорновола, 28/1 тел. (044-236-69-20).**

Для проведення дослідження необхідна госпіталізація до одного з відділень лікарні (згідно віку та профілю захворювання), яка попередньо узгоджується із медичним директором з медичних питань тел. **(044-236-01-92).**

Соняшник невидимої інвалідності

Ми як суспільство поступово вчимося спілкуватися з людьми з інвалідністю. Та що робити, якщо інвалідність не побачити неозброєним оком, але вона може давати про собі знати в стресових умовах? Як зрозуміти, коли людина потребує нашої уваги або допомоги?

Щоб дати відповіді на ці питання, кілька років тому в Британії розпочалася кампанія «соняшник невидимої інвалідності».

«Невидимими» називають форми інвалідності та захворювання, що значно погіршують якість життя. Наприклад, це можуть бути різні психічні захворювання та ментальні розлади, РАС, дислексія, порушення зору та слуху, діабет, порушення роботи внутрішніх органів, фіброміалгія та інші захворювання та стани. Коли ми бачимо людину на кріслі колісному, то уявляємо, як вона може себе поводити в тій чи іншій ситуації, як ми можемо їй допомогти, а що принесе лише додаткові проблеми. Але людина з РАС чи ПТСР може зреагувати на стресові ситуації непередбачувано для інших. Людина з дислексією буде читати контракт трохи довше, а людина з панічними атаками потребує більш емпатичного ставлення. А під час пандемії коронавірусу людям з певними захворюваннями, які мали на собі знак соняшника, дозволялось знаходитися в приміщенні без масок, бо вони викликали в них погіршення самопочуття та психологічного

стану.

Спочатку ця кампанія проводилася в великих аеропортах Британії, де співробітників вчили виділяти людей зі стрічками, браслетами чи значками соняшника та бути готовими, що їм може знадобитися трохи більше уваги.

Це, звісно, не перепустка без черги й не чарівний квіток, який дозволяє робити що завгодно. Це скоріше попередження для інших людей, що через свої захворювання чи стан людини може поводитися незвичним чином.

Поступово кампанія розповсюдилася й на інші країни та заклади - вокзали, лікарні, навчальні заклади, супермаркети, громадські простори.

В Україні ще відносно небагато людей користуються знаком соняшника та розуміють, що він означає.

Але ми маємо бути готові, що велика кількість українців вже зараз мають порушення, які можуть викликати несподівану та непередбачувану реакцію. Комусь й досі стає зле через звуки літаку, хтось погано реагує на різкі гучні звуки, в когось через ПТСР може бути панічна атака в пев-

них умовах.

Коли ми дивимося на демобілізованого військового на протезі, ми розуміємо, з чим він стикнувся та який його стан зараз. Але військовий з контузією, ПТСР та панічними атаками зовні не відрізняється від пересічного громадянина. Але спектр його реакцій на ті чи інші подразники може бути дуже широким.

І зараз ми як суспільство маємо подумати - чи буде корисно мати таким людям знак соняшника, щоб інші бачили, що їм потрібно трохи більше уваги, турботи та розуміння.

Чи перш за все ми маємо розпочати навчання всіх людей, починаючи з фахівців допомагаючих професій: психологів, соціальних працівників, лікарів і терапевтів, вчителів і викладачів?

Чи першими таке навчання мають розпочати українські бізнеси, які працюють в сфері обслуговування: перукарні, кав'ярні, магазини, аптеки, транспортні компанії?

Тетяна ЛОМАКІНА, радниця - уповноважена Президента України з безбар'єрності

Медична допомога у сімейного лікаря

Роз'яснення
НСЗУ

Стосовно медичної допомоги у сімейного лікаря існує кілька міфів.

Наприклад, це стосується того, що пацієнти, які переїхали в іншу місцевість через війну, не можуть звернутись до сімейного лікаря, якщо не укладуть з ним/нею декларацію. Також існують міфи, що сімейний лікар має одразу виписати рецепт на "Доступні ліки" від будь-яких захворювань, звертатись до вузьких спеціалістів не потрібно. Або - в будь-якій амбулаторії сімейної медицини лікарі зможуть надати фахову психологічну допомогу. Чи - якщо укласти декларацію із лікарем-ФОП, то пацієнта не приймуть у комунальній лікарні.

НАГОЛОШУЄМО: вся ця інформація не є вірною. Тепер офіційно.

- Декларація є точкою входу до безоплатних медичних послуг, але під час воєнних дій правила надання первинної медичної допомоги були змінені. Для того, щоб кожен українець та українка могли потрапити до лікаря, незалежно від місця перебування та місця, де декларацію було укладено. Тому люди, які переїхали в інші регіони через війну, можуть звернутися у будь-який центр первинної медичної до-

помоги і отримати там необхідні медичні послуги. Пацієнти не мають переукладати декларацію, щоб звернутись до педіатра, терапевта чи сімейного лікаря.

- Одразу призначити "Доступні ліки" та виписати рецепт сімейний лікар зможе тільки пацієнтам з діагнозом серцево-судинних захворювань, цукрового діабету II типу, бронхіальної астми та ХОЗЛ.

- При інших захворюваннях чи станах спочатку потрібно звернутись до лікаря-спеціаліста. При потребі імуносупресивних препаратів - рецепт завжди створює лише трансплант-координатор.

Отримати психологічну допомогу у сімейного лікаря можна лише в тих закладах, які уклали з НСЗУ договір за пакетом "Супровід і лікування дорослих та дітей з психічними розладами на первинному рівні медичної допомоги". Саме в таких закладах, сімейні лікарі пройшли необхідну підготовку та готові надати психологічну допомогу.

Якщо укласти декларацію із лікарем-ФОП, то пацієнта приймуть у будь-якій комунальній лікарні. Головні умови при цьому: наявність електронного направлення та заклад працює за контрактом з Національною службою здоров'я, і в межах договору з НСЗУ надає ті медичні послуги, які пацієнт планує отримати.

Що таке телемедицина?

Телемедицина - це спосіб отримати медичну допомогу або консультацію від лікаря за допомогою комп'ютера, смартфона або інших пристроїв, які підключені до Інтернету. Така медична консультація може бути зручною, особливо коли важко дістатися до лікаря особисто, особливо в умовах війни. Використовувати засоби телекомунікації можуть і лікарі для консультування з іншими лікарями-спеціалістами щодо встановлення діагнозу та призначення лікування.

Низка пакетів послуг Програми медичних гарантій НСЗУ передбачають можливість використання телемедицини для надання послуг. Зокрема міститься згадка про телемедицину в пакетах:

Продовження на наступній сторінці

ЩО ТАКЕ
ТЕЛЕМЕДИЦИНА?

#телемедицина

Початок на попередній сторінці

- “Екстрена медична допомога”
- “Первинна медична допомога”
- “Ведення вагітності в амбулаторних умовах”
- “Діагностика та лікування дорослих і дітей, хворих на туберкульоз, у стаціонарних та амбулаторних умовах”
- “Медична допомога при гострому інфаркті міокарда”
- “Мобільна паліативна медична допомога дорослим і дітям”, “Стаціонарна паліативна допомога дорослим та дітям”
- “Супровід і лікування дорослих та дітей хворих на туберкульоз, на первинному рівні медичної допомоги”
- “Медична реабілітація немовлят, які народились передчасно та/або хворими, протягом перших трьох років життя” тощо.

Рішення про доцільність використання засобів зв'язку для консультування, виписування рецепта на ліки чи направлення на лабораторну чи інструментальну діагностику приймає лікар.

З початку року медзаклади внесли в електронну систему охорони здоров'я понад 6 млн 301 тис. електронних медзаписів про надані послуги засоба-

ми телекомунікаційного зв'язку. З яких 91,35 % внесли комунальні заклади охорони здоров'я. Однак, якщо в комунальних закладах кількість електронних медзаписів складає трохи більше 5%, то в приватних і ФОП – більше 10%.

Задослідженнями проєкту «Сталий розвиток національних систем охорони здоров'я» (LHSS), найактивніше використовують засоби телемедицини, порівняно з іншими регіонами, демонструють: Дніпропетровська, Львівська, Одеська та Полтавська області.

У 2022 році в регіонах, де йшли активні бойові дії, частка використання телемедицини була вищою порівняно з іншими регіонами: в Сумській, Харківській, Херсонській та Луганській областях. <https://cutt.ly/QwlZSarf>.

Розвиток телемедицини закріплено на державному рівні. Нещодавно, 4 вересня, президент підписав Закон про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування телемедицини.

Закон передбачає впровадження комплексного підходу до розвитку телемедицини, спрямованого на збереження та зміцнення здоров'я громадян в разі виникнення надзвичайних ситуацій та воєнних загроз. Також Урядом схвалено Стратегію розбудови телемедицини в Україні.

Ознаки суїцидальної поведінки:

про що варто знати, щоб вчасно допомогти

Всесвітній день запобігання суїцидам, який відзначається щорічно 10 вересня по всьому світі, покликаний привертати увагу до теми психічного здоров'я та запобігання самогубствам. Ця ініціатива започаткована Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ) з метою зменшення кількості суїцидів та покращення психічного здоров'я людей. У цей день заведено нагадувати про важливість турбуватися про своє ментальне здоров'я та підтримувати тих, хто може потребувати допомоги.

ПОШИРЕНІ ПРИЧИНИ САМОГУБСТВ

Суїцид – серйозна суспільна проблема, яка щорічно призводить до понад 700 000 смертей у всьому світі. Стрімкий ріст випадків депресії, тривожності та ізоляції, спричинений пандемією COVID-19, а в Україні – ще й війною – зробив цю проблему актуальною в усьому світі і в нашій країні, зокрема.

За даними ВООЗ, кожні 40 секунд одна людина в світі позбавляє себе життя. Водночас, за деякими дослідженнями, на кожну дорослу людину, яка помирає внаслідок самогубства, припадає понад 20 тих, хто намагається його скоїти. Це означає, що кожні 2 секунди один дорослий вчиняє спробу самогубства.

Випадки суїциду часто відбуваються спонтанно під час кризових ситуацій, коли людина втрачає можливість впоратися зі стресовими життєвими ситуаціями, такими як фінансові проблеми, розрив стосунків або постійний біль і хвороба.

Крім цього, суїцидальна поведінка часто виникає під час конфліктів, природних катастроф, актів насильства і

жорстокості, а також через втрату близьких та почуття самотності.

Показники суїцидів також високі серед уразливих груп, таких як біженці та мігранти, представники спільноти LGBTI, ув'язнені.

ЯК РОЗПІЗНАТИ ОЗНАКИ СУІЦИДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ

Багатьом самогубствам можна запобігти, якщо вчасно розпізнати загрозливі думки у людини та надати їй допомогу. І кожен із нас може допомогти. Тож у Всесвітній день запобігання суїцидам МОЗ публікує рекомендації, що варто робити, якщо ваші близькі мають суїцидальні думки та/або наміри.

Деякі поширені ознаки в поведінці людини, що можуть свідчити про наявність суїцидальних думок:

- поява тривожності, дратівливості, прояви конфліктної поведінки, злоби;
- відстороненість, уникнення контактів з друзями та родиною;
- перепади настрою;
- поява ризикової поведінки;
- зміни сну, брак енергії;
- відмова від їжі або переїдання;
- негативні репліки про себе;

- репліки про неможливість виходу зі складної ситуації;
- труднощі у подоланні щоденних проблем;
- втрата інтересу до власної зовнішності;
- погрози заподіяти собі шкоду або вбити себе;
- розмови про смерть або самогубство;
- підготовка або надсилання прощальних повідомлень;
- розроблення планів покінчити зі своїм життям;
- завершення поточних справ, дарування речей, складання заповіту.

Крім того, на наміри вчинити самогубство можуть вказувати й інші неочевидні ознаки, як-от: удавана веселість, жарти над власними емоціями. Ознаки суїцидальних думок можуть бути як завуальованими, так і відкритими. Хтось говорить про свої наміри прямо, наприклад: «Я так більше не можу», «Я не хочу жити», «Я хочу заснути і ніколи не прокинутися», а хтось робить натяки. У будь-якому випадку такі слова і дії не варто ігнорувати.

Розуміння та підтримка близьких, які можуть потрапити в складні ситуації, може змінити ситуацію. Не соромтеся проявляти турботу та звертатися за допомогою, якщо це необхідно.

ЩО РОБИТИ, ЯКЩО ВИ ПІДОЗРЮЄТЕ У БЛИЗЬКИХ НАЯВНІСТЬ ДУМОК ПРО СУЇЦИД?

Якщо ви маєте підозри щодо суїцидальних думок у когось з вашого близького оточення, спробуйте стимулювати відкриту бесіду. Не соромтеся поставити прямі питання та виразити свою турботу. Зробіть намагання донести, що вам не байдуже, що ви дбаєте про цю людину і що вона – не сама. Ви не знаєте напевне, що відчуває людина, тому можете сказати: «Я не можу уявити, як тобі боляче, але я хочу спробувати зрозуміти».

Намагайтеся не засуджувати і не критикувати.

Запитайте, для чого людина живе і чому хоче померти.

Спробуйте поговорити про людей, які їм небайдужі, які

підключаються до них і яким вчинення суїциду може завдати болю.

Уникайте розмов про далеке майбутнє, натомість допоможіть зосередитися на тому, як прожити саме цей день.

Заохочуйте людину шукати допомоги і просити про неї – звернутися до лікаря чи зателефонувати на «гарячу лінію» підтримки. Допоможіть знайти потрібні контакти.

Переконайтеся, що людина не залишається наодинці і їй не загрожує небезпека.

Пам'ятайте: вам не потрібно в ту саму хвилину розв'язати проблему близької людини, яка має суїцидальні думки, або повністю зрозуміти, чому вона відчуває те, що відчуває. Але поговоривши з нею і вислухавши її, ви принаймні дасте їй зрозуміти, що вам не байдуже. Якщо людина не хоче говорити, скажіть, що ви поруч і готові повернутися до розмови пізніше. Проте, якщо ви вважаєте, що є пряма загроза життю людини, ви можете діяти негайно. Надзвичайні ситуації із психічним здоров'ям слід сприймати так само серйозно, як і з фізичним.

КУДИ ЗВЕРТАТИСЯ У РАЗІ, ЯКЩО ЛЮДИНА МАЄ СУЇЦИДАЛЬНІ ДУМКИ/НАМІРИ?

У разі, якщо є пряма загроза життю та здоров'ю, можна звернутися за номером **103**. Крім того, можна звернутися на одну із «гарячих ліній»:

- за номером **7333** цілодобово працює «гаряча лінія» з попередження суїцидів та психологічної підтримки для ветеранів Lifeline Ukraine;
- **0-800-501-701** – Всеукраїнський телефон довіри;
- **(044) 456-17-02, (044) 456-17-25** – лінії Київського міського центру психолого-психіатричної допомоги при станах душевної кризи;
- **0-800-211-444** – лінія емоційної підтримки Міжнародної організації з міграції.

Прес-служба Міністерства охорони здоров'я України

СЬОГОДЕННЯ

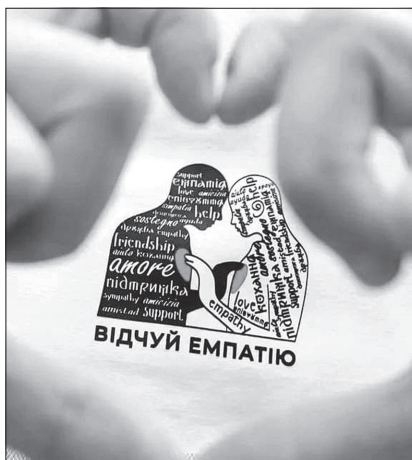
Соціальний проєкт «Емпатія»

Навіть якщо вони не чують, як стукотить швейна машинка та з яким звуком ножиці ріжуть тканину, не чують сміх та розмови колеганок - вони відчують серцем і знають, що говорити та чути інших можна й без слів.

Громадська організація Відчуй разом зі школою кравецької майстерності та дизайну «Tailors School» проводить соціальний проєкт «Емпатія», мета якого - навчити групу молоді, які мають порушення слуху, основам дизайну одягу та допомогти їм створити власну капсульну колекцію.

Разом з експертами та наставниками вони проходять весь шлях - від створення концепції колекції та малювання ескізів до шиття окремих речей, які можна носити в повсякденному житті.

Та, як це завжди буває, вплив цього проєкту значно глибший, адже створюючи власну колекцію одягу, підлітки бачать зсередини цікаву та творчу професію, знайомляться з фахівцями, які знайшли свій професійний шлях. Вони отримують важливі навички роботи в команді, комунікації та

формування спільного бачення. Учасниці проєкту дізнаються, як виразити свої думки та емоції через творчість - та зробити їх цікавими й зрозумілими іншим людям.

Чи стануть учасниці проєкту відомими модельєрками, дизайнерками одягу чи кравчинями? Ми цього не знаємо. Але тепер вони бачитимуть для себе і цей шлях також. А отримані навички будуть корисними в будь-якій професії, яку б вони не обрали.

Амбасадор проєкту - український дизайнер, переможець та учасник міжнародних конкурсів для кутюр'є, які не чують, Олег Тарнавський. Його історія

доводить, що втрата слуху – не перепона для омріяної творчої реалізації та досягнення успіху.

Створена учасницями стала колекція одягу «Емпатія» буде презентована 21 вересня у просторі Art Ukraine Gallery (ТЦ Домосфера).

Тетяна ЛОМАКІНА, радниця - уповноважена Президента України з безбар'єрності

«Культура є одним із шляхів інтеграції у суспільство для людей з інвалідністю», - Ростислав Карандеєв

7 вересня т. в. о. міністра культури та інформаційної політики України Ростислав Карандеєв відвідав культурні простори Львівщини, які стають доступними для людей з інвалідністю.

«На жаль, в Україні через війну щодня зростає кількість людей з інвалідністю. Держава має забезпечити для них не

лише якісну реабілітацію, а й інтеграцію в суспільство, зокрема й через культуру. Театри, музеї, галереї та ще багато мистецьких просторів мають стати доступними для людей з інвалідністю. І ми вже на цьому шляху», - наголосив Ростислав Карандеєв.

Перебуваючи з робочим візитом у Львові, т. в. о. міністра проінспектував впровадження безбар'єрності у Жовківському замку, Львівському національному академічному театрі опери та балету імені Соломії Крушельницької та Національному академічному драматичному театрі імені Марії Заньковецької.

«Побудова безбар'єрного середовища є одним із ключових принципів післявоєнної відбудови, яка починається вже сьогодні. Створення інклюзивних просторів в закладах культури — це не лише питання комфорту та зручності, а й питання вияву поваги до людей», — зазначив Ростислав Карандеєв.

Він також зауважив, що нині культура стає значно технологічнішою. Окрім встановлення пандусів та облаштування приміщень, МКІП працює над впровадженням соціальної інклюзії в інформаційній сфері, аудіогідів для людей з порушенням зору, перекладачів жестових мов для людей з порушенням слуху, встановленням табличок Брайля в музеях.

Прес-служба Міністерства культури та інформаційної політики України

Додаток «Lookout», що полегшує повсякденне життя людям із вадами зору, відтепер доступний українською

Додаток «Lookout», що працює на базі штучного інтелекту і допомагає людям із вадами зору легше виконувати щоденні завдання, компанія «Google» випустила ще у 2018 році. Проте 6 вересня в офіційному блозі компанії з'явилося повідомлення про реліз українськомовної версії застосунку.

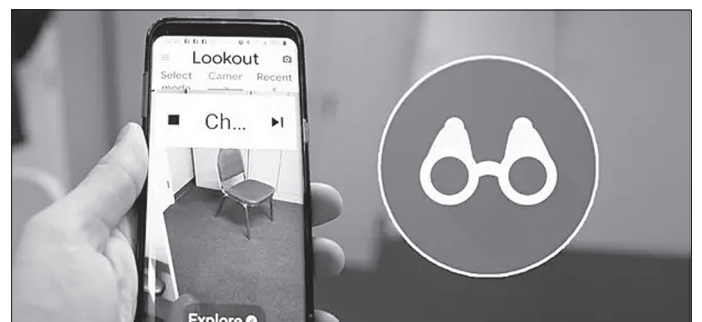
Зараз українська локалізація дає користувачам застосувати один із трьох режимів: «Текст», «Документи» та «Вивчення об'єктів навколо».

Режим тексту (увімкнений в додатку за замовчуванням) найкраще підійде, коли користувачу потрібно озвучити велику кількість тексту. У цьому режимі можна сортувати пошту або розпізнавати вказівники й вивіски. Розробники попереджають: якщо текст не вдається чітко розпізнати, можна змінити орієнтацію екрана з горизонтальної на вертикальну (або навпаки) чи наблизити або віддалити текст.

Режим документа дозволяє озвучувати цілі сторінки з надрукованим або рукописним текстом.

Режим дослідження завдяки камері дозволяє ідентифікувати об'єкти довкола, що може бути особливо корисним, якщо людина з вадами зору опинилася в незнайомому місці. Цей режим наразі перебуває на етапі бета-тестування, тому працює менш точно, ніж інші.

Загалом додаток «Lookout» доступний 24 мовами. Найповніший функціонал має англійська версія —

її користувачі, наприклад, можуть завдяки смартфону розпізнавати номінал банкнот, зчитувати штрих-коди пакування харчових продуктів або графічні зображення. Найкраще застосунок працює на пристроях, які мають понад два гігабайти оперативної пам'яті з операційною системою Android 6.0 і новішими її версіями.

Раніше Google локалізувала для України додаток «Look to Speak», що полегшує спілкування людям із моторними та мовленнєвими порушеннями.

ДОВІДКОВО. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, в усьому світі щонайменше 2,2 мільярда людей живуть з тою чи іншою формою порушення зору чи сліпотою.

Прес-служба Міністерства охорони здоров'я України

ПОРАДИ
БАТЬКАМТОЧКА ЗОРУ
Як підтримати дитину
у новому навчальному році?

У межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» фахівці розробили рекомендації, які полегшать школярам процес адаптації.

Перш за все батькам варто:

- створити у родині атмосферу взаємоповаги та безпеки;
- привчити дитину сприймати помилки не як вирок, а як досвід;
- давати дитині практичні знання й уроки, закріплені у діях;
- доручати дитині дрібні або навіть вже знайомі завдання, а потім разом святкувати їх виконання.

Навчатися зараз дійсно непросто, і дітям важливо знати, що їх розуміють. Тому обов'язково говоріть їм про це.

Не намагайтеся стимулювати дітей соромом і почуттям провини – це позбавляє їх сил і стає ще одним травмуючим фактором.

Дітям у цей період дуже важливо знати, що мати свій темп роботи та засвоєння матеріалу – нормально.

Робіть паузи, пропонуйте різні завдання та активності й обов'язково висловлюйте своє розуміння та підтримку. Будьте опорою для своїх дітей!

Дар'я ГЕРАСИМЧУК, радниця-уповноважена Президента України з прав дитини та дитячої реабілітації

ПАМ'ЯТАЄМО

8 вересня 2023 р. пішла з життя народна майстриня, людина великого таланту, прекрасної душі, відкритого і доброго серця – ЦЕРКОВНИК Ірина Опанасівна.

З 2009 р. Ірина Опанасівна була членом Відокремленого підрозділу ГО ВО СОІУ «Закарпатське обласне товариство осіб з інвалідністю». Будучи особою з інвалідністю II групи, добре розуміючи усі труднощі людей з інвалідністю, вона усі свої зусилля доклала до роботи у цій громадській організації. Її організаторські здібності, вміння працювати з людьми, бачення нагальних проблем осіб з інвалідністю та багатьох інших питань життєдіяльності громадської організації підказали їй форми роботи з людьми, які опинились у складних життєвих обставинах.

А ще Ірина Опанасівна – вишивальниця у четвертому поколінні. Вона продовжувала традиції сімейної автентичної закарпатської вишивки, яка бере початок від прабабусі по матері родом із селища Жденієво Воловецького району. До цього часу у сім'ї Ірини Опанасівни збереглися унікальні автентичні вишивки від прабабусі, бабусі та мами. На цих взірцях народної творчості вчилася народній вишивці й Ірина Церковник. Вишиванням займаються її дочка Вікторія і онучка Софія – представники п'ятого і шостого покоління вишивальниць однієї родини.

Народна майстриня тісно співпрацювала з районним етнографічним музеєм «Лемківська садиба». Її роботи знаходяться в Закарпатському обласному музеї архітектури та побуту, у національних музеях України, в приватних колекціях США, Великобританії, Канади, інших зарубіжних країнах. Вишивки Ірини Церковник неодноразово відбиралися для участі у виставках, що розгорталися в рамках творчих звітів Закарпаття у Києві, презентацій у Верховній Раді України, міжнародних зустрічах та симпозіумах. Роботи Ірини Церковник стали справжньою окрасою обласної виставки творчих робіт людей з інвалідністю у 2018 р. та Всеукраїнської виставки декоративно-прикладного мистецтва осіб з інвалідністю у 2019 р.

Ірина Церковник неодноразово нагороджувалася грамотами Перечинської міської та районної рад, Перечинської РДА, Почесною грамотою Закарпатської облради, Почесною Грамотою Закарпатської ОДА (2018), дипломом учасника Всеукраїнської виставки декоративно-прикладного мистецтва серед осіб з інвалідністю (2019), Подякою Всеукраїнського об'єднання «Розвиток. Розвиток» (2018), численними відзнаками, дипломами організацій, які займаються виставковою діяльністю.

Поділяємо скорботу від цієї тяжкої втрати з рідними, друзями та колегами Ірини Опанасівни. Вічна пам'ять.

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ НА НАСТУПНИЙ ТИЖДЕНЬ

ОВЕН (21.03-20.04). Багато планів у ці дні доведеться переглянути докорінно. Необхідно вибрати правильну стратегію та тактику в особистих та ділових взаєминах. Напруга на роботі може зрости, вона буде пов'язана зі збільшенням навантаження за незмінності зарплати. Будьте обережні з документами та людьми, звертайте увагу не тільки на ключові моменти, а й на дрібниці.

ТЕЛЕЦЬ (21.04-21.05). Початок тижня – вдалий час для реалізації планів та задумів. На роботі ви можете досягти успіху. А ось в особистому житті варто пригальмувати і усвідомити проблему. Можливо, ваше сприйняття ситуації зміниться, і вирішення питання вимагатиме зовсім іншого підходу. Бажано, щоб емоції не стали на заваді вашій діяльності. Кінець тижня – вдалий період для поїздок та відряджень.

БЛИЗНЮКИ (22.05-21.06). Не втрачайте віри в те, що ви робите, в те, що ви любите, і в те, про що мрієте. Зірки кажуть, що ви наближаєтеся до заповітної мети. Навіть якщо вам здається, що це не так і перешкод надто багато. Незабаром ви досягнете свого. Все влаштовується якнайкраще. Ви відчуєте щастя та гармонію, знайдете сенс та радість життя. На вас чекають позитивні зміни.

РАК (22.06-23.07). На початку тижня можливий певний збій у планах, а разом – у почуттях та настрої. Проте, вже до середини перед вами відкриються нові можливості. Так що ви маєте право розраховувати на приплив енергії та гармонізацію внутрішнього світу. Ваша загострена проникливість сприятиме професійним успіхам. Субота – один із найкращих днів тижня.

ЛЕВ (24.07-23.08). Цей тиждень дуже вдалий у плані кар'єри. Можуть надійти привабливі ділові пропозиції. Також цілком можливі знайомства з корисними людьми. Якщо ви будете зосереджені та уважні, то вам забезпечено успіх на роботі, причому такий, на який ви навіть не розраховували. Знайдіть рівновагу в собі, погуляйте у вихідні на самоті парком або набережною.

ДІВА (24.08-23.09). Цього тижня ви порівняно легко вирішите всі питання, відкладені в довгу скриньку, настав час показати, чому вас навчило життя. Однак будьте обережні, не піддавайтеся спокуси піддати жорстокій критиці все і вся. Спробуйте себе в чомусь новому, незнайомому вам, але нічого про це не говоріть іншим, поки повністю не будете впевнені у власних силах.

ТЕРЕЗИ (24.09-23.10). Цей тиждень може виявитися багатим на зустрічі та побачення. Майже всі вони принесуть вам задоволення. Зараз дуже сприятливі поїздки, відрядження та початок подорожей. Не забувайте чергувати роботу з відпочинком. Вівторок, швидше за все, виявиться днем небувалого енергетичного підйому, коли ви багато чого встигнете зробити. У вихідні приділіть увагу собі та тим, кого ви любите.

СКОРПІОН (24.10-22.11). Тепер ви зможете реалізувати будь-яку ідею. Зірки обіцяють вам успіх у діловій та в любовній сферах. На роботі вам необхідно виявляти ініціативу і набувати нового досвіду. Не пропустіть чудовий шанс зміцнити своє становище на кар'єрних сходах, а то й зробити ще кілька кроків. Вихідні краще присвятити сім'ї та дому, тим, кого ви любите, вам під силу гармонізувати простір навколо вас.

СТРІЛЕЦЬ (23.11-21.12). Основну частину часу поглине робота. У понеділок бажано поставити перед собою чітку мету і слідувати їй, цей день може виявитися цікавим та насиченим подіями, важливо правильно розподілити сили та енергію. Середина тижня – чудовий момент для створення фундаменту майбутнього просування кар'єрними сходами. У вихідні можливі зміни, давно настав час позбутися старого.

КОЗЕРІГ (22.12-20.01). Відпочивайте, поки є можливість. А у тих, кому доведеться працювати, кульгати дисципліну. Вам вкрай важко буде зосередитися на поточних справах. Наприкінці тижня не варто заціклюватися на сімейних проблемах, спроба з'ясування стосунків не лише не прояснить ситуацію, а й забезпечить скандал. Краще просто взяти паузу, все якось вирішиться само собою.

ВОДОЛІЙ (21.01-19.02). Найближчими днями з'явиться багато можливостей, але збільшиться кількість обов'язків, особливо це стосується роботи. Виявляйте рішучість та активність буквально у всьому, і тоді пані Фортуна буде до вас дуже прихильна. Наприкінці тижня постарайтеся відпочити і не робити нічого важливого, тому що ваші грандіозні плани можуть здійснитися з точністю до крапки.

РИБИ (20.02-20.03). Гарний тиждень для народження нових ідей та сміливих проєктів. Незапланована зустріч у вівторок може призвести до укладання вигідної ділової угоди або стати початком бурхливого роману. Вам необхідно шліфувати свій професіоналізм, на лаврах спочивати ще зарано. П'ятниця – один з тих днів, коли ваші бажання збуватимуться з дивовижною швидкістю.

**Газета
«Сила духу»**

Реєстраційний № KB 13063-1947 PR
Засновники: ПОО ВО COIY, ВО COIY
Видається за підтримки ВО COIY

Адреса редакції: 36000,
м. Полтава, вул. Соборності,
45, кімната 105.
тел/факс (0532)56-95-60.

Головний редактор:
Сергій Чумак.

E-mail: sergiy229@ukr.net
gazeta-sd@ukr.net

Редакція не завжди
поділяє точку зору авторів
публікації. Автор несе
повну відповідальність
за достовірність інформації.
Редакція залишає за собою
право скорочувати
і редагувати матеріали.

Підписний індекс: 91664

Віддруковано:

ТОВ «Прес Корпорейшн Лімітед»,
21034, м. Вінниця, вул. Чехова, 12а,
Тел.: (0432) 55-63-97, 55-63-98

Підписано до друку: 11.09.2023 р.

Тираж: згідно заявки

Замовлення: № 2312537